

מסורת הש"ס

א) מיר טו: ג) יתכן להיות דאמר רב אשיעא אכל ללא מניין רב אשיעא בברייתא צדקה רב על פי שהו סדר ברייתות גם ר' יוחנן בשם ר' אבהו סבך בברייתא בשם ר' אבהו וכן הנה גלגלון צמר [טו:] א) [לעיל טו: יט:], [ד:] רש"ל [מ"ז, א] ניקחא [טו:] ויטבול ויטהר לערב [ש"ש, ז] וניע"ע חוספ"ר נדה לג: ד"ה סופרמו ועל שם ע"ל: ד"ה הרואה וכו': מגילה כ: ד"ה שפיר וכו': י"ד ה"ה ספיר ומסופות מיר טו: ד"ה זכאי,

גלויו הש"ס גבי וקברת אין שוויין וזרקין: ע"ל לקמן ג' ע"א מוס' ד"ה לא קשיא:

מוסף רש"י

בשני שלה. שכבר ראתה ביום שמיני ועד שלא ראתה ביום תשיעי שהיא שומרת כגור לידה אם תהיה בני ימים ג' ראיות וזכה [טו:] אינה אוכלת. כפסח דעמחא פטורה מנעשות פסח עד לילית פסחיים לא מעבכא [טו:] דוב בעל שתי ראיות. בין ציוס אחד בין ציוס ימים כדמתריס היום [ב"ק כד:] תלה היתבוא אלא הוה כהויה דעתי דמתי וצלה מיהו טומאתו זבוב, ואלה הנה ציוס, דמיס ואכיל ביומי זבוב דמיס ימים רבים, מיטעו ימים עטים רבים שלה. [טו:] בשביעי שלה. שאין בין זבוב חשים לזאה שאין אלא קרן, כשנא ג' מונה י' ומתא קרן ובעל ג' מונה י' ואינו מתיא קרן, להו נקט בעל שתי ראיות ושומרת יום משום לזאה בני קרן ימים, דעל הק דני קרן לא מהני למשחתי עליה בשביעי משום לזאה מלא אכלי פסח עברת, דכפסח קרן דעל לאחיי בשמיני מעבכת להו דקרי' [במות עד:] ביחא כפרתו אולב קקדש [נ"ד:] [טו:]

מוסף תוספות

א. על טומאת התהום דויבה. מוס' שאלק. ב. דלא כסירה לן כרי יוסת אלא. שם. ג. דאי איכא שימור מייחייב קרן הא שמא לא תראה עיר. ד. כלומר שנתחיל לראות שעה גדולה כמכור יום ויראה עיר הלילה. שם. ה. משמע בהדיא דמחייב היום שמא שיעלה שימור קרי' ס' [נ] [וינמא זכי כמותאי אמרה לשכמותיה. מוס' דנה ע"ל ד"ה הרואה וכו'] בתיחיל החשבון, תחילת ספירת זבחה, ולשם רואה אין לנו למנות סוף היום ככולו. מוס' שאלק. ח. הבא אין דמן כלל ק"י. שם.

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

בשני שלה. עדיין ספק הוא שמא תראה יום זה ויטורף עם אמתלו ותראה גם מחר והווי להו שלשה והיא לה זכה גמורה ואם לא תראה תטורף לערב: אינה אוכלת. שהרי צריכה להיות עוד מחר שומרת יום כנגד יום: ופטורה מנעשות פסח שני. קס"ד כיון דזשעת שמיטה וזרקה ספק הוי מראה לין מטומאת התהום דזיבה ואע"ג דלאגלאי מילתא למפרע נטמאה ודאי בטומאת התהום: מכאן ולהבא היא מטמאה. שומרת יום כנגד יום ספקה קלת היום וזבילה טורה מטומאה לא אמתול וכי הדר חזיא צו ציוס מטמאה מכאן ולהבא ותייה מחר שומרת יום כנגד יום הלכן צוריקה ושמיטה טורה מעלייתה הוי. ורבנן פליגי עליה ואמרי דכי חזיא איגלאי מילתא למפרע דזיבה היא וחדל טומאה היא וזשעת שמיטה ספק הוי וחייבת בפסח שני. ולקמייה פריך לוי דלרבי יוסי כל חד וחד טומאה בלאפי נפשיה הוא היאך מצטרפים לזיבה לעשות זכה גדולה: בעל שפי ראיוס. דאילו בעל ג' ראיות לא חזי למיכל לאורתא עד שזיבא קרבתו צח' וזשמיני נמי לא מצי למינקט ומייתי ואח"כ ראה טומאה משכב ומושג למפרע דכיון דלא מוציאה ראשונה לזעה שהיא ראויה לקרן היא לה הך זיבה אחריתי ומושג ומשכב שמאמתול לאחר טבילה ועד הנה טורף למפרע אפילו טבל צו' שחרית: משכבות ומזבנות שלאחר טבילתו טמאין שהרי סתם מניינו והרי הוא כבתחלתו דמתי (ויקרא טו) וספר לו שזעת ימים והרי אין. ומדקמתני נמי ששומרת יום למפרע אלמא נמי למפרע מטמאה ואפי"ה פטר לה מפסח שני ש"מ טעמא משום דטומאת התהום הוי. ומשכבות ומזבנות רבותא נקט לזו מפני שהן אז הטומאה לטמא אדם וזכדנן זה אז חלוק משאר טמאין: ומדבנן. וכל מדאורייתא לא מטמא אדם מכאן ולהבא לא אז טומאה רבה ק"ו ומה במקום שלא הותרה לו טומאה ידועה הותרה לו טומאה ידועה וסופר אה שלפניו. כל ספורין שספר וזכרו לספור ז' וארין רבי יוחנן לא יספור אלא יומו. ויחזור ויספור יום א'. ההימן אמלתייה דר' יוחנן מה נפשך אי למפרע מטמא לזין מקצת היום עולה לו ולא נגמרה ספירתו: וולנו נמי נפסור. דמתיב' וספר לו ז' ימים לטירתו טורה אמת לכולן שלא תהיה טומאה מפסקת צייניה צמס' נדה (דף לג:) ואם מנה לסיורגין כי הכא סיסתור יומו וישלימנו למחר נמצאת הפסקה צייניה: ואם מכאן ולהבא מטמא. שעלתה לו מקצת היום וגמרו ספורין שלו: ויומו נמי לא נפסור. אלא הרי הוא כראויה ראשונה של זיבה אחרת ואין זכה אלא טומאת ערב ויטבול לערב ויטהר' דקרי' ראייה ראשונה של זב קרי בעלמא הוא צמס' נדה (דף עב:) אלא. ה"ק ר' יוחנן לא יספור ולא יומו כלומר אפילו יומו לפי שכבר עלתה לו מקצת היום ככולו ושלמו ספורין שלו ויאל מכלל זיבה: וא"ל. ר' אשיעא לרבי יוחנן: ר' יוסי קאי כווסף. דס"ל נמי מכאן ולהבא הוא מטמא מדפטר ליה לעיל מפסח שני אלמא קסבר ר' אשיעא למפרע דר' יוסי מדרבנן קאמר: והא ר' יוסי דו'. מסקנא דמלתיה הוא ולא משום קשיא מייתי לה: הפסח דאמר לעיל [פ:] דאילו דבעולם לא מהני שרן וקאמר דטומאת התהום דמת מיהו הותרה לז: אין שוחטין וזורקין על עמא שרן. ואשמעינן דטומאת התהום נמי דחיא ליה: היכי משכחת לה. כיון דאית ליה מקצת היום עולה לה להטירה מהיך ולהבא מטמאה הו"ל כל יומא טומאה בזני נפשה: שזופע. כל שלשה רזופין דאלו הוה לה מנינא כלל: אין נמי בראש שני צ"ש. דכל מחלת הימים היו בטומאה דליו כלן ספירה כלל. ובשני בין השמשות סגי דאיכא טומאה ז'. ימים רזופין כגון צ"ש של ע"ש יש כלן סוף ערב שבת ומחלת שבת וציון השמשות של מחר שהוא סוף השבת ומחלת א' צשנת הרי ג' ימים רזופין ואין כלן מחלת יום טורף שיעלה להטירה ולפי הדברים למ"ד מקצת היום ככולו מחלת הלילה עולה לספירה ואפי"ה עלות השחר מדאילטריד למנקט צין השמשות ולא נקט משכחת לה בצרואה צלילות: צמסי. כל השנה ואליבא דמין דאמר טומאה דחוייה היא בזיצור קצעי רב יוסף הכי אי אינטיירך להדר אכהו טורף משום טומא' התהום אי לא ואליבא דמ"ד לקמן [נ] דטומאת התהום מרי לין בני מיר ועושה פסח אפי' לכתולה כגון שזוע לו לפני זרקה: קצרונוסיין. דמיר ועושה פסח: צמקוס שלא הוסרה לו טומאה ידועה. כלל כגון מיר ועושה פסח שהן קרצנות יחיד: מקוס שהוסרה לו טומאה ידועה. היכא דליכא טורחין:

פא.

לאן משום דסבר דציין מרצה. תימה לרשב"א מנ"ל דילמא הא דפטורין היינו משום דסבר דנשים בשני ראיות ואור"י דצהדיא מוכח לקמן סוף פרק האשה (דף נ"ג): דרבי יוסי סבר נשים בשני חזכה: קסבר רבי יוסי מכאן ולהבא היא מטמאה. פי' ואין ספירה לן כרבנן דלמפרע מטמאה

ואפי"ה כ' י"ד נמי דטעמא דרבי יוסי משום דסבר לין מרצה"מ מאי פריך לימא^ב דס"ל כרבנן וי"ל שלא לזה לעשות מחלוקת חדשה שלא מניינו תנאים מחלוקים כדאזל בלמפרע הוא מטמא מניינו תנאים צשיליה נדה (דף עב.) אמתני' דטבילה יוס שלאחריו ושימשה: אי' נמי כגון ראתה שני ימים בין השמשות. מדלא משני בראש צלילות משמע דספירת לילה הו"ל ספירה וכן פי' צוקטרס וקסה לרביצ"א דתנן פ' שני דמגילה (דף כ.) וכן שומרת יום כנגד יום לא מצטוב עד הנן החמה ומסיק בגמ' קמ"ל כיון דשני שימור שימור ציממא הוא וכן צשיליה נדה (דף עב.) אמר ושוין בראש תוך י"א יוס וטבילה לערב ושמשה שמיטתא סמך ומושג וחייצין בקרבן משמע אפילו לא ראתה אח"כ ומשום דבלילה לא חשיב שימור^ג וי"ל דזרה ספירת לילה לא הו"ל ספירה ומי"מ לא מצי לאוקמנא בראש צלילות משום דכיון דסבר רבי יוסי מקצת היום שספרה צשצעי הוי ככולו ה"ה אס פסקה בחזי היום שיעלה לה שימור סוף הנשאר לכך מוקי צשזופעת^ד שלא היה סוף היום צטורה אי"ג בראש שני בין השמשות ולכא למימר א שיעלה לה האמצעי היום שימור שלא אמר מקצת היום ככולו אלא או תחלתו או סופו אצל האמצעי לא וכן איתא צדהדי צמיר צפ"ב (דף טו.) דקאמר רבי יוסי זכה גמורה היכי משכחת לה כיון דחזיא פלגא דיומא אידך פלגא סליק לה שימור^ה ומשני כגון דחזיא תלמא שמיטתו סמוך לשקיעת החמה ללא הוה שומרת ציוס דסליק לה ממנינא ותלתא יומי לאו דווקא דלראיה שלישיית לא חיישין שתהא סמוך לשקיעת החמה מלאחר שכבר ראתה שני ימים סמוך לשקיעת החמה וצשלישי מראה בלאו שעה שמהי צלילה וצלנן שמרחה קודם היום שלא יעלה לה שימור תחלת יום ג' ואפי"ה והא אמרינן צפרק צנות כותים (דה דף לג.) דכותית יוס שזופעט סופרתו למינן שזעה הא רבי יוסי נמי סבר הכא סוף היום ככולו וי"ל דלא אמר סוף היום ככולו במחלת ששזון אלא דוקא צסוף חשזון כי הכא כגון זב צשצעי או שומרת יוס כנגד יוס שאין לה למנות יומא^ו וסוף חשזון מסוף חשזון אית לן למילף ולא ממחלת ששזון ואשכחן מילוק צין מחלת ששזון לסוף חשזון צפ"ק דר"ה (דף ז') נדה עולה לה סוף היום במחלת ואין מחלת היום עולה לה בצופה אע"ג דהתם הוי אפיכא מסכנתו^ז:

אמר רבא ק"ו בו' מקום שהותרה לו טומאה ידועה אינו דין שהותרה לו טומאת התהום. ואפי"ה וימנא דיו מה טומאה ידועה לא הותרה אלא היכא דלא אפשר ה"ר טומאת התהום וי"ל דעדיפא פריך אפילו לר' טרפוון דלית ליה דיו היכא דמיפריך ק"ו (צב"ק ד' כה.)^ח: לריש

צנדה. ולא משכחת טומא' התהום צזיבה: צנדה. הפסח דאמר מכאן ולהבא מטמא. ולקמיה דהתהום דמת מיהו הותרה לז: אין שוחטין וזורקין על עמא שרן. ואשמעינן דטומאת התהום נמי דחיא ליה: היכי משכחת לה. כיון דאית ליה מקצת היום עולה לה להטירה מהיך ולהבא מטמאה הו"ל כל יומא טומאה בזני נפשה: שזופע. כל שלשה רזופין דאלו הוה לה מנינא כלל: אין נמי בראש שני צ"ש. דכל מחלת הימים היו בטומאה דליו כלן ספירה כלל. ובשני בין השמשות סגי דאיכא טומאה ז'. ימים רזופין כגון צ"ש של ע"ש יש כלן סוף ערב שבת ומחלת שבת וציון השמשות של מחר שהוא סוף השבת ומחלת א' צשנת הרי ג' ימים רזופין ואין כלן מחלת יום טורף שיעלה להטירה ולפי הדברים למ"ד מקצת היום ככולו מחלת הלילה עולה לספירה ואפי"ה עלות השחר מדאילטריד למנקט צין השמשות ולא נקט משכחת לה בצרואה צלילות: צמסי. כל השנה ואליבא דמין דאמר טומאה דחוייה היא בזיצור קצעי רב יוסף הכי אי אינטיירך להדר אכהו טורף משום טומא' התהום אי לא ואליבא דמ"ד לקמן [נ] דטומאת התהום מרי לין בני מיר ועושה פסח אפי' לכתולה כגון שזוע לו לפני זרקה: קצרונוסיין. דמיר ועושה פסח: צמקוס שלא הוסרה לו טומאה ידועה. כלל כגון מיר ועושה פסח שהן קרצנות יחיד: מקוס שהוסרה לו טומאה ידועה. היכא דליכא טורחין:

עין משפט גר מצוה

א מ"י פ"ה מהל' משכב ומושג הלכה ט: ב מ"י פ"ו מהל' ק"פ הלכה ג: ג מ"י פ"ג מהל' מחוקקי כפרה הלכה א:

רבינו הגנאל

בשני שלה ואחר כך ראתה, והיו זו אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני. ושניין קסבר רבי יוסי שהורה היתה בשעת זריקה ופטורה ומכאן ולהבא מטמא כלומר משעה שראתה היא טמאה. אינו דר' יוסי סבר מכאן ולהבא מטמאה, והנהיגי רבי יוסי אומר זב בעל שתי ראיות ששחטו וזרקו עליו בשביעי שלו, וכן שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואחר כך ראתה, מטמאין משכב ומושג למפרע. ושניין מאי למפרע דקתיני מדרבנן. ודייקין מדתנן ר' אשיעא זב שראה זב בשביעי שלו סותר לא שלפניו, וכל מה שנגזר באותן ששה ימים כולן טמאין. ורבי יוחנן אמר לא יספור אלא יומא, אפי"ה שלא ראה סמוך לשקיעת החמה סתר היום כולו ובחוקק טמא הוא מן הבוקר כלומר כל מה שנגזר היום כולו נטמאו. ואקשינן לרבי יוחנן מאי דעתין אי למפרע הוא מטמא יספור הימים כולן אלא מכאן ולהבא אפילו יומו לא יספור. ושניין כך אמר רב יוחנן לא יספור ולא יומא אלא משעה שראתה. ואמר לו רבי יוסי קאי אשיעא רבי יוסי קאי כותך. ש"מ דרבי אשיעא סבר דהאי דמטמא בוב בעל שתי ראיות ובשומרת יוס כנגד יוס למפרע מדרבנן. דאי דמאורייתא סתור מעליי הוא דמאמרין ליה לרבי יוחנן דאמר אינו סותר ולא יומא רבי יוסי קאי כותך. והשאל דאוקמינא לר"י מכאן ולהבא היא מטמאה [למח בלבד] למעוטי מניה בשמחת לה ברחוק הוקח למעוטיה מטומאת ההיום. ולר' יוסי לא משכחת לה זכה גמורה אלא בשופעת דם בלא הפסקת יום בין ליום. אי נמי בירואה שני בין השמשות ביצד, כגון שראתה ערב שבת בין השמשות מחוקקין ראיותה לשני ימים עברב שבת ובשבת, יבין ראתה בשבת ועוד השמשות מחוקקין ראיתה בין השמשות לשבת בליום ראשון. הנה ראתה שלשה ימים זה אחר זה היר ז' ביח גמורה. בעי רב יוסף כהן המרצה בתמיד הותרה לו טומאת התהום ולא אמר רבא קל וחומר ומה יחיד שלא הותרה לו טומאה ידועה, שהיחיד אמ נתבררה טומאה נדה לפסח שני הותרה לו יחיד טומאה אלא בנשין אותן בטומאה

התהום כרתנן נטמא טומאת ההיום, הציין מרצה, צבור שהותרה להם לטומאה ידועה, שנאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש, איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחה לפסח שני.